

Agnieszka Ginter

Akademia Podlaska Siedlcach

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA INWESTYCJI W GOSPODARSTWACH MLECZNYCH W WYBRANYCH POWIATACH

SOURCES OF FINANCING INVESTMENT IN MILK FARMS IN CHOSEN DISTRICTS

Słowa kluczowe: gospodarstwo mleczne, inwestycja, finansowanie, powiat

Key words: milk farm, investment, financing, district

Synopsis. Ukazano źródła finansowania inwestycji w wybranych gospodarstwach mlecznych, położonych w 4 powiatach. Nakłady inwestycyjne stanowiły nakłady finansowe pokrywane ze środków własnych, obcych środków finansowych w postaci kredytów, jak również ze środków unijnych.

Wstęp

Produkcja mleka i jego przetwórstwo są ważnym elementem polskiego i światowego rolnictwa i przemysłu spożywczego. Udział branży mleczarskiej w globalnej produkcji rolnej wynosi 15,5%, a udział w produkcji towarowej – 18,5%.

Od 1990 r. branża ta przechodzi głębokie procesy dostosowawcze do wymogów nowoczesnego rynku. W pierwszym okresie transformacji systemowej (do 1993 r.), procesy te kształtowały się pod wpływem importu wielu produktów mleczarskich z krajów UE oraz inwestycji zagranicznych w tym sektorze. W drugim okresie, przekształcenia rynkowe wynikały ze wzrostu aktywności rynkowej i marketingowej sektora oraz poszczególnych firm mleczarskich [Górska-Worsewicz, Krajewski 1997].

Krajowe mleczarstwo jest jedną z nielicznych dziedzin rolnictwa i gospodarki żywnościowej, która w miarę konsekwentnie i skutecznie restrukturyzuje swoją działalność, dostosowując się do warunków gospodarki rynkowej [Wyżykowska 2000].

Od połowy lat 90. można zaobserwować zdecydowane zmiany w koncentracji produkcji mleka. Ci producenci mleka, którzy z bardzo różnych powodów nie byli w stanie sprostać narastającym dość szybko wymogom, rezygnowali z dostarczania mleka do mleczarni. Efektem była stale malejąca liczba dostawców mleka w kraju, co wynikało z malejącego pogłowia krów.

Przed polskimi producentami mleka, podobnie jak przed całą branżą mleczarską stawianych jest wiele coraz to nowszych wymagań dostosowujących ten sektor do wymogów UE. W tym celu niezbędne było możliwie jak najszybsze dokończenie restrukturyzacji i modernizacji zarówno przetwórstwa, jak i przede wszystkim dalsza szybka poprawa jakości mleka surowego, a także spełnienie przez gospodarstwa mleczne niezbędnych wymogów weterynaryjnych.

Inwestycje są podstawową determinantą wzrostu i rozwoju gospodarczego w każdym sektorze gospodarki narodowej. W warunkach Polski w szczególności odnosi się to do rolnictwa, które ma opinię zapóźnienia technologicznego. Zgodnie z polską statystyką masową nakłady inwestycyjne są to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie, tj. przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja, adaptacja lub modernizacja, istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji [Mikołajczyk 2008].

Celem pracy była analiza źródeł finansowania inwestycji w gospodarstwach mlecznych w wybranych powiatach.

Producenci mleka w Polsce

Jednym z największych problemów, z jakim boryka się sektor mleczarski w Polsce jest rozdrobnienie produkcji. Koncentracja chowu krów jest jednym z najważniejszych czynników prowadzących do obniżenia kosztów produkcji, wzrostu opłacalności oraz konkurencyjności produkcji mleka

Tabela 1. Wydajność mleczna krów, towarowość produkcji mleka i liczebność stada

Wyszczególnienie	Lata			
	2006	2007	2008	2009
Mleczność [l]	4274	4375	4464	4580
Towarowość produkcji [%]	76,0	78,0	78,0	79,0
Liczebność stada	4,0	4,2	5,1	5,4

Źródło: Rocznik Statystyczny... 2006-2009.

[Seremak-Bulge 2005]. Postępuje on wraz z koncentracją ziemi oraz wzrostem specjalizacji w rolnictwie. Liczba producentów mleka w Polsce w 2004 r. wyniosła 736 tys. i była zbliżona do liczby producentów w pozostałych 24 krajach UE (756 tys.).

W 2007 r. produkcją mleka zajmowało się 610 tys. gospodarstw, z tego ok. 254 tys. produkowało mleko na sprzedaż, do mleczarni 228 tys., w formie sprzedaży bezpośredniej -

26 tys. [Seremak-Bulge 2008]. Patrząc na kierunek zmian zachodzących w gospodarstwach mleczarskich wydaje się, że wprowadzenie systemu kwotowania nie zatrzymało procesów restrukturyzacyjnych zapoczątkowanych jeszcze w latach 90-tych.

W dalszym ciągu w Polsce można zaobserwować zmniejszającą się liczbę rolników utrzymujących krowy, rosnącą wydajność mleczną krów i towarowość produkcji (tab. 1).

Material i metodyka badań

W celu zaprezentowania źródeł finansowania działalności inwestycyjnej w gospodarstwach mlecznych przeprowadzono badania w 20 indywidualnych gospodarstwach rolnych, położonych w 4 powiatach Łuków, Siedlce, Sokołów oraz Węgrów). Drogą wywiadu bezpośredniego uzyskano informacje na temat źródeł inwestycji w tych gospodarstwach. Zebrano materiał pozwalający stwierdzić, na ile rolnicy wykorzystują swoje własne środki, a w jakim zakresie korzystają z obcych źródeł. Badania wskazały jak wygląda struktura środków finansowych, biorących udział w inwestycjach w gospodarstwach mlecznych.

Zaobserwowano jakie znaczenie mają środki unijne w wybranych gospodarstwach. Przedmiotem analizy były gospodarstwa mleczne, które korzystały m.in. z dotacji ze środków publicznych o charakterze inwestycyjnym. Badaniami objęto lata 2007-2009. Dobór gospodarstw do badań był celowy. W celu uchwycenia zróżnicowania badanej zbiorowości obliczono wartości średnie (\bar{X}), odchylenie standardowe (SD) oraz wyznaczono na tej podstawie współczynniki zmienności (CV%), będące relacją SD do \bar{X} .

Wyniki badań

Liczba badanych gospodarstw w poszczególnych powiatach był zróżnicowana. W powiecie łukowskim zbadano 7 gospodarstw, w siedleckim – 4, w sokołowskim 6, a w węgrowskim – 3. Badane gospodarstwa różniły się powierzchnią gospodarstwa, liczbą stada podstawowego, jak również wydajnością mleczną krów (tab. 2).

W ciągu trzech lat badań zaobserwowano, że 10 gospodarstw zwiększyło swoją powierzchnię. W 2008 r. odnotowano 4 takie gospodarstwa: po 2 – w powiecie Łuków i Sokołów Podlaski, a pozostałe 6 gospodarstw zwiększyło swoją powierzchnię w 2009 r.: 2 - w powiecie łukowskim, 2 – w siedleckim oraz po 1 – w sokołowskim i węgrowskim. Powyższa sytuacja była przyczyną zwiększania się średniej powierzchni badanego gospodarstwa w całej badanej grupie z 47,4 ha UR w 2007 r., do 50,3 ha – w 2009 r. (w 2008 r. wynosiła 48,2 ha UR). Nie mniej jednak należało zauważyć, że powierzchnia badanego gospodarstwa był bardzo zróżnicowana w badanej grupie gospodarstw, podobnie jak i w powiatach. Najmniejszym badanym gospodarstwem w całym okresie badań było gospodarstwo o powierzchni 13 ha, położone w powiecie siedleckim, podczas gdy największe miało 117 ha UR (9 razy większe). Zróżnicowanie badanych gospodarstw uznano za pozytywną ich cechę na tle poruszanego zagadnienia. Na tle powiatów, największą średnią badaną powierzchnią w okresie badawczym zanotowano w gospodarstwach położonych w powiecie Sokołów Podlaski, podczas gdy najmniejsza wystąpiła w powiecie siedleckim.

Obliczony wskaźnik zmienności wskazał, że duża zmienność powierzchni gospodarstw miała miejsce w powiecie Łuków i Sokołów Podlaski. Mniejszą zmienność w przypadku tej cechy zanotowano w dwóch pozostałych powiatach.

W przypadku liczby krów, która średnio dla całej grupy badanych gospodarstwach w kolejnych latach badań była niemal taka sama (odpowiednio 55, 55, 54) zaobserwowano, że najmniejsza liczebność w przeliczeniu na gospodarstwo, charakteryzowała powiat siedlecki, podczas gdy w pozostałych powiatach nie odnotowano istotnego zróżnicowania, z lekką przewagą w powiecie węgrowskim.

Tabela 2. Charakterystyka badanych gospodarstw w 2009 r.

L.p.	Obszar gospodarstw [ha UR]			Liczba krów [DJP]			Mleczność krów [l/szt]		
	2007	2008	2009	2007	2008	2009	2007	2008	2009
Powiat Łuków									
1.	37,0	37,0	37,0	52	54	53	6210	6400	6130
2.	24,0	27,0	27,0	31	37	40	5430	5890	5640
3.	18,0	18,0	22,0	20	20	23	4940	5010	4840
4.	78,0	78,0	87,0	84	79	85	7540	7060	7320
5.	65,0	65,0	65,0	88	84	86	6140	6430	6210
6.	23,0	23,0	23,0	18	19	19	3840	4030	4070
7.	111,0	115,0	115,0	137	131	133	6840	7040	6720
Średnia	50,8	51,8	53,7	61,4	62,4	62,7	5848	5980	5847
SD	34,9	35,7	36,3	43,8	40,4	40,9	1231,1	1112,0	1107,4
CV [%]	68,8	69,0	67,7	71,4	64,8	65,4	21,1	18,6	18,9
Powiat Siedlce									
8.	13,0	13,0	13,0	12	12	14	3640	3580	3540
9.	40,0	40,0	42,0	38	36	36	5870	5570	5410
10.	21,5	21,5	21,5	26	28	27	4840	4760	4540
11.	31,0	31,0	37,0	22	23	28	5510	5640	5470
Średnia	26,3	26,3	28,2	24,5	24,7	26,2	4965	4887	4740
SD	11,6	11,7	13,4	10,7	10,0	9,1	981,0	958,8	905,8
CV [%]	44,4	44,4	47,7	43,9	40,7	34,8	19,8	19,6	19,1
Powiat Sokołów Podlaski									
12.	91,0	98,0	98,0	102	110	109	8640	8150	7740
13.	117,0	117,0	117,0	146	141	118	6870	6650	6150
14.	41,0	41,0	43,0	36	34	35	6150	6470	6070
15.	23,0	23,0	23,0	18	19	18	5510	5170	5060
16.	48,0	48,0	48,0	49	51	49	6070	5860	5640
17.	29,0	31,0	31,0	30	33	32	4890	5060	5160
Średnia	58,2	59,6	60,0	63,5	64,6	60,1	6355	6226	5970
SD	37,4	38,4	38,3	49,8	49,2	42,5	1301,5	1144,5	876,5
CV [%]	64,4	64,6	63,8	78,6	76,1	70,8	20,5	18,4	16,4
Powiat Węgrów									
18.	48,0	48,0	48,0	68	65	66	7050	6810	6540
19.	23,0	23,0	23,0	40	42	42	4860	5070	5210
20.	67,0	67,0	86,5	87	85	86	5540	5640	5140
Średnia	46,0	46,0	50,3	65,0	64,0	64,6	5816	5840	5630
SD	22,1	22,1	31,9	23,6	21,5	22,0	1120,9	887,1	788,8
CV [%]	48,0	48,0	63,6	36,4	33,6	34,1	19,3	15,2	14,0

Źródło: opracowanie własne.

Trzecia z prezentowanych cech, a mianowicie wydajność mleczna krów, w badanych gospodarstwach ogółem w 2007 r. wyniosła 5819 litrów. W drugim roku badań odnotowano niewielki spadek wydajności do 5814 litrów, podczas gdy w 2009 r. zanotowano wzrost do 5630 litrów. Na tle powiatów największą wydajnością charakteryzowały się gospodarstwa położone w powiecie sokołowskim, a najmniejszą w powiecie siedleckim. Nie mniej jednak największa wydajność mleczna, jaką pozwoliły zaobserwować przeprowadzone badania miała miejsce w 2007 r., w gospodarstwie nr 12 w powiecie sokołowskim (8640 l/szt). W tym gospodarstwie przez cały okres badań charakteryzowany miernik był największy. Najmniejsza wydajność mleczna charakteryzowała gospodarstwo nr 8 w powiecie siedleckim.

W badanej zbiorowości (20 gospodarstw) współczynnik zmienności dla powierzchni gospodarstw w badanym okresie wyniósł średnio 65,5%, a dla liczb krów 69,0, co wskazywało na dużą zmienność w grupie. Małą zmienność na poziomie CV 19,3% zaobserwowano w przypadku wydajności mlecznej krów.

W badanych gospodarstwach w latach 2007-2009 dokonano licznych inwestycji z wykorzystaniem różnych źródeł ich finansowania, tj. własnych i obcych (w tym kredytów i środków unijnych). Właściciele gospodarstw rolnych byli aktywni wobec możliwości wsparcia finansowego unijnego w ramach SPO – Rolnictwo PROW 2007-2013 (tab. 3).

Aktywność inwestycyjna w badanych gospodarstwach ogółem w największym stopniu uwarunkowana była przez ich środki własne, których udział w strukturze źródeł finansowania inwestycji wyniósł 34,5%. Istotne znaczenie miały też środki uzyskane w ramach unijnego źródła, jakim był Sektorowy Program Operacyjny (SPO) – Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich 2004-2006 (SPO – Rolnictwo) w ramach działania Inwestycje w gospo-

Tabela 3. Źródła finansowania inwestycji w badanych gospodarstwach w latach 2007-2009 [zł]

L.p.	Źródła finansowania				
	kwota ogółem	środki własne	SPO – Rolnictwo	PROW 2007-2013	kredyty
Powiat Łuków (P.Ł.)					
1.	340 000	120 000	186 000	34 000	-
2.	286 000	98 000	-	108 000	80 000
3.	145 000	45 000	-	-	100 000
4.	960 000	165 000	300 000	195 000	300 000
5.	645 000	260 000	260 000	-	125 000
6.	65 000	65 000	-	-	-
7.	1 460 000	460 000	300 000	145 000	555 000
Razem	3 901 000	1 213 000	1 046 000	482 000	1 160 000
Powiat Siedlce					
8.	45 000	22 500	-	22 500	-
9.	410 000	110 000	155 000	-	145 000
10.	96 000	55 000	-	-	41 000
11.	225 000	100 000	-	-	125 000
Razem	776 000	287 500	155 000	22 500	311 000
Powiat Sokółów Podlaski					
12.	735 000	286 000	300 000	-	149 000
13.	1 200 000	450 000	300 000	300 000	150 000
14.	455 000	155 000	300 000	-	-
15.	48 000	48 000	-	-	-
16.	360 000	150 000	150 000	-	60 000
17.	60 000	60 000	-	-	-
Razem	2 858 000	1 149 000	1 050 000	300 000	359 000
Powiat Węgrów					
18.	600 000	200 000	300 000	-	100 000
19.	186 000	93 000	-	93 000	-
20.	1 100 000	310 000	300 000	-	490 000
Razem	1 886 000	603 000	600 000	93 000	590 000
Razem powiaty	9 421 000	3 252 500	2 851 000	897 500	2 420 000

Źródło: opracowanie własne.

W celu pogłębienia analizy znaczenia rodzajów wydatków inwestycyjnych w gospodarstwach, dokonano ich przeliczenia na 1 ha UR (tab. 4).

Wydatki te w przeliczeniu na jednostkę powierzchni w badanej grupie gospodarstw były bardzo zróżnicowane. Największa kwota inwestycji ogółem na jednostkę powierzchni ukształtowały się na poziomie 12 716 zł w gospodarstwie nr 20 w powiecie Węgrów, podczas gdy najmniejsza była ponad 6 razy mniejsza (1935 zł) w gospodarstwie w powiecie Sokółów Podlaski. Należy zauważyć, że gospodarstwo nr 17 było jednym z trzech gospodarstw, które podejmowało inwestycje wyłącznie ze środków własnych.

Porównując powiaty, największe środki finansowe przeznaczone na inwestycje w przeliczeniu na 1 ha UR zaobserwowano w powiecie Węgrów (11 974 zł), a najmniejsze w powiecie Siedlce (6837 zł).

Analizując środki własne ogółem w gospodarstwach, obliczono, że kształtowała się na poziomie 3229 zł. Najbardziej znaczące ich oddziaływanie na tle powiatów zaobserwowano w powiecie Węgrów, co wynikało z wysokości wsparcia inwestycji z tego tytułu w gospodarstwie położonych

gospodarstwach rolnych, który stanowił 30,3% udziału w omawianej strukturze. Istotne znaczenie zanotowano w przypadku kredytów, których udział w strukturze źródeł finansowania inwestycji w gospodarstwach mlecznych wynosił 25,7%. Najmniejsze znaczenie w modernizacji badanych gospodarstw miał Program Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) 2007-2013 w ramach „Modernizacji gospodarstw rolnych”.

Dla gospodarstw położonych w powiecie Łuków najbardziej widocznym wsparciem inwestycji były środki własne (31,1%) przy istotnym wsparciu w postaci kredytów (29,7%), a następnie SPO Rolnictwo (26,8%). Najmniejszy udział w partycypowaniu kosztów inwestycji zaobserwowano w przypadku PROW 2007-2013 (12,3%).

W powiecie siedleckim najistotniejszym źródłem inwestowania obok kredytów (40,1%), były również środki własne (37,0%). Podobnie jak w powiecie Łuków, najmniejsze znaczenie miał PROW 2007-2013 (2,9%).

Podejmując inwestycje w gospodarstwach położonych w powiecie Sokółów Podlaski ich właściciele wykorzystywali przede wszystkim zgromadzone środki własne (40,2%) i SPO – Rolnictwo (36,7%). W tym powiecie, podobnie jak i w powiecie Łuków i Siedlce, w najmniejszym stopniu wykorzystywano środki finansowe w ramach PROW 2007-2013.

Gospodarstwa położone w powiecie Węgrów w równym niemal stopniu korzystały z trzech źródeł finansowania inwestycji, a mianowicie ze środków własnych, SPO-Rolnictwo oraz kredytów.

Tabela 4. Wydatki inwestycyjne w badanych gospodarstwach w przeliczeniu na 1 ha UR

L.p.	Źródła finansowania				
	kwota ogółem	środki własne	SPO – Rolnictwo	PROW 2007-2013	kredyty
Powiat Łuków (P.Ł.)					
1.	9 189	3 243	5 027	919	-
2.	10 593	3 630	-	4 000	2 963
3.	6 591	2045	-	-	4 545
4.	11 034	1 896	3 448	2 241	3 448
5.	9 923	4 000	4 000	-	1 924
6.	2 826	2 826	-	-	-
7.	12 696	4 000	2 607	1 260	4 826
Średnia	10 375	3 226	2 782	1 282	3 085
Powiat Siedlce					
8.	3 461	1 731	-	1 731	-
9.	9 762	2 619	3 690	-	3 452
10.	4 465	2 558	-	-	1 907
11.	6 081	2 703	-	-	3 378
Średnia	6 837	2 533	1 366	198	2 740
Powiat Sokółów Podlaski					
12.	7 500	2 918	3 061	-	1 520
13.	10 256	3 846	2 564	2 564	1 282
14.	10 581	3 604	6 976	-	-
15.	2 087	2 087	-	-	-
16.	7 500	3 125	3 125	-	1 250
17.	1 935	1 935	-	-	-
Średnia	7 938	3 192	2 916	833	997
Powiat Węgrów					
18.	12 500	4 166	6 250	-	2 083
19.	8 087	4 043	-	4 043	-
20.	12 716	3 584	3 468	-	5 665
Średnia	11 974	3 828	3 809	590	3 746
Ogółem	9 355	3 229	2 831	891	2 403

Źródło: opracowanie własne.

Podsumowanie

Inwestycje w badanych gospodarstwach mlecznych miały różne źródła finansowania, tj. środki własne, krajowe źródła obce, jakimi były kredyty oraz finansowa pomoc unijna, zwłaszcza kierowana na wsparcie rolnictwa i rozwój obszarów wiejskich (SPO-Rolnictwo, PROW 2007-2013).

Wszystkie 20 badane gospodarstwa wykorzystały środki własne, przy czym największą ich kwotę odnotowano w powiecie Węgrów. Jedenaście gospodarstw (55% badanych) wykorzystało do tego celu również środki finansowe w ramach SPO-Rolnictwo. Łącznie 7 gospodarstw wykorzystało również wsparcie w postaci PROW 2007-2013. Kredyty cieszyły się zainteresowaniem w 13, spośród 20 badanych gospodarstw.

Ze wszystkich źródeł wsparcia, jakie wystąpiły w gospodarstwach w trakcie badań korzystały 2 gospodarstwa (gospodarstwo nr 4 i 13).

Inwestycje, jakie miały miejsce w badanych gospodarstwach świadczyły o posiadanych przez nie możliwościach rozwojowych. Znaczny udział środków własnych w przeprowadzanych inwestycjach, wskazywał na korzystną sytuację finansową tych jednostek podyktowaną w znacznej mierze wysokimi cenami mleka szczególnie w 2007 r. Niewątpliwie stymulatorem działalności inwestycyjnej w gospodarstwach były środki unijne, szczególnie w postaci SPO-Rolnictwo.

na jego obszarze (gospodarstwo nr 18). Korzystanie ze środków w ramach SPO - Rolnictwo w poszczególnych powiatach wskazywało na najmniejsze ich zróżnicowanie, nie mniej jednak po raz kolejny najistotniejsze znaczenie miały w powiecie Węgrów.

W przypadku korzystania z kredytów, najwyższe ich wsparcie inwestycji zaobserwowano w powiecie węgrowskim. Kwota kredytów w przeliczeniu na 1 ha UR wyniosła w powiecie Węgrów 3746 zł.

Liczba inwestycji, jaką zanotowano w okresie badań wyniosła 30. Dotyczyły one przede wszystkim zakupu maszyn rolniczych, zakupu ziemi oraz budowy nowych budynków w gospodarstwie, a zatem były trzy rodzaje inwestycji. W 11 gospodarstwach miał miejsce jeden rodzaj inwestycji, a mianowicie: w 8 gospodarstwach wyłącznie zakupiono maszyny, w 2 gospodarstwach tylko ziemię, a w 1 gospodarstwie wyłącznie wybudowano nowy budynek inwentarski. Dla kolejnych 8 gospodarstw zaobserwowano dwa rodzaje inwestycji: dla 6 był to zakup maszyn i ziemi, a dla 2 zakup maszyn i budowa budynku inwentarskiego. W 1 gospodarstwie wystąpiły wszystkie formy inwestycji, tj. zakup maszyn, zakup ziemi i budowa nowego budynku inwentarskiego.

Literatura

- Górska-Worsewicz W., Krajewski K.** 1997: Ocena przekształceń rynkowych polskiego sektora mleczarskiego w latach 1990-1996 oraz jego szanse w procesie integracji z UE. Uniwersytet Szczeciński, Szczecin, s. 348-356.
- Mikołajczyk J.** 2008: Regionalne zróżnicowanie wydatków inwestycyjnych w rolnictwie polskim w latach 2000-2005. *Rocz. Nauk. SERiA*, s. 184-188.
- Rocznik Statystyczny Rolnictwa. 2006-2009: GUS, Warszawa.
- Seremak-Bulge J.** 2005: Rozwój rynku mleczarskiego i zmiany jego funkcjonowania w latach 1990-2005. IERiGŻ-PIB, Warszawa, 110-120.
- Seremak-Bulge J.** 2008: Polski rynek mleczarski na tle świata. *Przegląd Mleczarski*, nr 11, s. 18-22.
- Wyżykowska B.** 2000: Procesy dostosowawcze w branży mleczarskiej do warunków gospodarki rynkowej. SGGW, Warszawa, s. 115-122.

Summary

The paper shows the sources of financing investment in milk farms in chosen district. The investigations show that the Polish producers use the sources such as own's producers funds, credits and union's support. Own's producers funds were very important in farm's investment such as Sectoral Operating Programme – Agriculture.

Adres do korespondencji:

dr Agnieszka Ginter
Akademia Podlaska w Siedlcach
Zakład Ekonomiki, Organizacji Rolnictwa i Agrobiznesu
ul. B. Prusa 12
08-110 Siedlce
tel. (25) 643 12 90
e-mail: aginter@vp.pl